

EN SVENSK DIPLOMATS AUDIENS HOS NAPOLEON

Av bankdirektör HARALD TROLLE, Kalmar

HÖSTEN 1810 stod Napoleon på höjden av makt. Han var Europas obesegrade herre och härskare; men England stod honom alltjämt emot. Genom kontinentalsystemets införande i alla länder på Europas fastland hyste han emellertid förhoppningar om att kunna bringa även denne motsträvige motståndare på knä. Det var endast trenne länder på den europeiska kontinenten, som han icke hade underkuvat eller mer eller mindre motsträvt gjort till sina allierade samt tvingat att ansluta sig till den av honom påbjudna blockaden av allt engelskt. Dessa tre länder voro Sverige, Portugal och Turkiet, och av dessa hade ju de nya makthavarna i det förstnämnda landet skyndat sig sluta fred med den mäktige samt lova att förbjuda all engelsk handel inom sitt område.

Där funnos visserligen de bägge italienska småkonungarikena Sardinien och Sicilien, men med dem behövde man väl knappast räkna. Österrike existerade alltjämt såsom självständig stat men det var slaget till marken och av de många tyska rikena var det näppeligen något annat än Preussen, som kunde om också i mycket begränsad grad ännu räkna sig såsom suverän. Men i överenskommelsen i Paris hade man förbundet sig att tills vidare hysa franska trupper kasärnerade inom sina gränser.

Med Rysslands tsar hade Napoleon avslutat en vänskapspakt, där kronan Sverige genom Finlands förlust fick vidkännas likviden, och även om stämningen från Tilsit kunde antagas ha förbleknat en smula hos den ryske enväldshärskaren, så bestod dock pakten alltjämt.

Vad Turkiet beträffade, hade även dess delning dryftats mellan Frankrikes och Rysslands suveräner på mötet i Tilsit 1807. Ryssland befann sig också redan i krig med Höga Porten, vars underkuvande var nödvändigt för att vägen skulle öppnas mot det drömda Indien, där man skulle kunna träffa ärkefienden England i livsroten. Portugal hade Junot redan erövrat och underlagt Napoleons välde, då den engelske generalen Wellesey, sedermera

hertigen av Wellington, kom portugiserna till hjälp och det franska oket avkastades. Så återstod av Europas fria kontinentalstater endast Sverige. Napoleon hade trots allt hyst en viss respekt för Gustav IV Adolf, och han hade räknat honom såsom en av sina svåraste motståndare. Det mottagande, som han givit den svenska revolutionsregeringens sändebud, då dessa kommo för att notificera den skedda förändringen i Sverige, var icke så särdeles nådigt. »Om Gustaf IV Adolf och jag hade hållit ihop, skulle vi hava kunnat leda världens öden», lärer han en gång hava yttrat.

Nu hade emellertid Sverige genom freden i Paris i januari 1810 lovat att ansluta sig till kontinentalsystemet, som skulle utestänga England från all handel med kontinenten, men de svenska underhandlarna hade dock lyckats utverka anstånd med systemets ikraftträdande.

Napoleons gamle rival och konkurrent alltifrån brumaire år VIII och även från tidigare år hade dock nu blivit vald till svensk kronprins och vissa farhågor kunde nog hysas, att han icke skulle vara lika undfallande som den svenska revolutionsregeringen och villig att låta sitt nya fosterland ledas i den franska diktatorns band. Man hade också trott sig förmärka tecken på att Bernadotte med en viss lättnad kände sig komma utanför, åtminstone relativt sett, Napoleons direkta övervalde. På vägen till sitt nya hemland hade han både i Cassel, Hamburg och Köpenhamn tillåtit sig vissa yttranden i den riktningen. »Det är skönt» hade han sagt, »att äntligen få känna sig såsom en fri man.» Napoleon tyckte nog också, att kammen börjat växa en smula på den forne marskalken. Den franske ministern i Köpenhamn hade inrapporterat, att Bernadotte tillåtit sig den förmätenheten att uppkalla honom och anmoda honom att till sin herre och kejsare framföra ett meddelande, att han — kronprinsen av Sverige — vore villig att ställa sina bona officia till kejsarens förfogande för en medling mellan Frankrike och England.

Detta var för mycket för Napoleon — han blev rasande och beslöt att handla snabbt och med kraft. Därigenom skulle han dels få tillfälle att ge den nye svenske kronprinsen en näsbränna, som denne komme att minnas, dels kunna återkalla det anstånd med kontinentalsystemets genomförande, som han i sin välvilja lämnat Sverige. Han anmodar därför sin utrikesminister, hertigen av Cadore, att den 15 oktober detta nådens år 1810 till den svenske ministern överlämna en i skarp ton avfattad not, i vilken förebråelser riktas mot Sverige för bristande god vilja ifråga om tilläm-

pandet av Parisfredens bestämmelser. Till yttermera visso beslutar han sig halvannan vecka senare att själv tala rent ut med det svenska sändebudet och kallar honom därför till audiens på förmiddagen den 26 oktober till Fontainebleau.

Den svenske ministern i Paris, friherre Gustaf Lagerbjelke, var en ganska märklig man. 1804 hade han, endast 24 år gammal, blivit Gustaf IV Adolfs statssekreterare och hade såsom sådan att bära en arbetsbörda av oerhörda mått, från vilken han skilde sig på ett sätt, som till och med väckte hans belackares oförställda beundran. År 1806 blev han hovkanslär och hade såsom sådan närmast att handlägga utrikesärendena, men något år före 1809 drog han sig tillbaka från regeringen. Omedelbart efter revolutionen inträdde han i hertigen-regentens konselj, där han på grund av sin stora begåvning och sina lysande umgängesgåvor genast blev en av dess mest framstående medlemmar. Han satte även här sin prägel på regeringens utrikespolitik men fick inom kort stryka på foten för Carl XIII:s förtrogne friherre von Engeström. Lagerbjelke avsändes till Paris i speciellt uppdrag att underhandla om och avsluta freden mellan Frankrike och Paris, vilken också av honom undertecknades i Paris i januari 1810. Sedan detta uppdrag var fullgjort kvarstannade han i Paris såsom svensk envoyé — hans förhoppningar att få ambassadörs rang, vilken tidigare tilldelats åtskilliga svenska sändebud i den franska huvudstaden såsom Tessin, Scheffer, Creutz och Stael von Holstein, gäckades av Engeström.

Allt eftersom tiden gick, fördjupades klyftan mellan dessa bägge personer. Lagerbjelke var nog själv i främsta rummet skulden härtill. Överlägsen på huvudets vägnar som han var och även kände sig gentemot Engeström, skydde han icke att giva denna sin uppfattning offentlighet. Så kallade han ofta i samtal om Engeström denne för »Minister étranger des Affaires» i stället för »Minister des Affaires étrangères», vilket givetvis kom till hans förmans kännedom.

På grund av vissa personliga förhållanden nödgades regeringen avsätta honom från hans ministerpost 1811 och han levde sedan i Paris nära nog i misär. Han blev till och med tidvis bysatt. Då Carl Johan 1814 besökte Paris, kom Lagerbjelkes olyckliga ekonomiska förhållanden till hans kännedom, och han ställde då medel till hans förfogande, så att han kunde resa hem till Sverige.¹

¹ 1823 fick han i uppdrag att reorganisera de kungliga teatrarna, vilkas ekonomi var dålig. Under åren 1823—1827 fungerade han såsom utmärkt chef för de kung-

Lagerbjelkes levnad inbjuder till ett intressant studium och innehåller många intressanta episoder — den märkligaste i hans skiftesrika levnad var dock otvivelaktigt den audiens, till vilken kejsar Napoleon kallade honom den 26 oktober 1810. Över densamma avgav han en rapport till konung Carl XIII, direkt nedskriven i den allra största hast men till formen och framställningen så glänsande, att den enligt en författare »blivit av hela Europas diplomati och diplomatiska skriftställare åberopad såsom ett mästestycke och mönster samt finnes införd i flera franska och tyska verk såsom föresyn till hjälpreda och undervisning för diplomater».¹

Lagerbjelke var inte det enda av de främmande sändebuden i Paris, som uppkallats till Napoleon och erhållit skarpa reprimander på grund av att kontinentalsystemet icke tillräckligt strängt tillämpades av vederbörande regeringar utan dessa tilläto alltjämt engelska fartyg och laster att mer eller mindre öppet komma in i dess hamnar. Napoleon var nu mer än någonsin bestämd för att bringa England på knä, och då invasionsplanerna synbarligen icke skulle kunna komma till utförande, i varje fall icke leda till önskat resultat, trodde han sig kunna uppnå sin definitiva seger genom att utestänga det trolösa Albion från kontinenten.

Även om Lagerbjelke, som naturligtvis mottogs med vanlig personlig hövlighet, kände till Napoleons understundom mycket obehärskade uppträdande, blev han likväl överraskad över »det förfärliga uppträde», som han nu kom att uppleva. »Jag måste tillstå», skriver han, »att jag inte väntat ett så våldsamt utbrott. Jag har aldrig förut sett kejsaren så uppbragt, och denna gång var han det i så hög grad, att det överträffade all förväntan.»

Införd i kejsarens audiensrum finner han där före sig utrikesministern, hertigen av Cadore, vilket Lagerbjelke tolkade så, att

liga teatrarna, och det har sagts, att denna period varit deras mest lysande tid. Även i andra avscenden hade L. kunnat rehabilitera sig, och han hade erhållit serafimerorden samt upphöjts i grevligt stånd. Hans gamle antagonist von Engeström avgick under denna tid, 1824, från sitt statsministerämbete och flyttade till sitt andra fädernesland Polen. 1831 inträdde L. på nytt i statsrådet, och under hans ledning reformerades då bl. a. den officiella tidningen. Han hade hoppats på, att han skulle få utrikesministerposten, men denna innehades då av hans gamle medtävlare och vän från Gustaf IV Adolfs dagar, greve av Wetterstedt. Omöjligt är ju icke, att han även skulle hava nått den höga värdigheten och kommit att efterträda Wetterstedt, som avled 1837, men när begravningsklockorna ringde för denne, låg Lagerbjelke redan på den sjukbädd, varifrån han aldrig skulle uppstå, och efter endast ett par veckor följde han sin mångåriga kollega i graven.

¹ Rapporten finnes tryckt på franska som bilaga 5 till Oscar Alins »Carl Johan och Sveriges yttre politik 1810—1815». I vissa utdrag finnes den hos Schinkel.

han var uppkallad för att få del av en officiell förklaring, vars besvarande icke skulle vara honom tillåtet. Han beslöt likväl att yttra sig vid alla de tillfällen, som detta kunde låta sig göra. I sin depesch till Carl XIII säger han sig omöjligen kunna redogöra för allt vad kejsaren yttrade under den minst 1 ¼ timmar långa tid, som audiensen varade, ty kejsarens »sinnesrörelse var så stark, hans tal så avbrutet och ett och detsamma upprepades så många gånger av honom, att det var ganska svårt att fästa alltsammans i minnet».

Sedan Lagerbjelke överlämnat ett handbrev från Carl XIII till Napoleon, utbrister denne: »Nåväl, min baron, när skall man i Sverige äntligen upphöra att tro, att jag låter bedraga mig? Tror man, att jag ämnar åtnöja mig med det tvetydiga tillstånd, vilket Sverige befinner sig?» En invändning av Lagerbjelke avsnoppas ögonblickligen: »Inga vackra ord! Det är genom handlingar, som man bevisar sin politik.» I fortsättningen av sin depesch använder sig Lagerbjelke av den dramatiska formen så till vida, att han återgiver kejsarens ord men går förbi sina egna invändningar. Han menar, säger han, att dessa ändå framgå av kejsarens ord. »Nåväl», säger denne, »låt oss då granska dessa Edra handlingar. Ni undertecknade freden med mig i början av detta år. Ni förband Eder att avbryta all gemenskap med England, men Ni bibehöll en minister i London och det engelska sändebudet blev kvar i Sverige långt fram på sommaren. Den synliga gemenskapen med England över Göteborg blev ej avbruten förrän ännu senare. Och vad blev väl följden därav? Att korrespondensen fortfor om inte mer, så åtminstone inte mindre livlig.» — »Åh, det är ej fråga om någon gemenskap här och där, denna är ordentlig och ganska betydlig. Ni har fartyg i alla Englands hamnar.» — »Utan tvivel salt! Men hämtar man salt i Thamsen? Engelska handelsfartyg belägra Göteborg.» — »Vad bevisar det, att de inte löpa in? Man byter varor mitt på öppna havet och invid kusterna. Edra små öar skola tjäna som upplagsställen under vintern. Edra fartyg överföra öppet kolonialvaror till Tyskland. Jag har låtit beslagtaga tio stycken i Rostock. Är det verkligen möjligt, att man kan låtsas sig så misstaga sig om de första grunderna av kontinentalsystemet?» — »Nåväl! Ni gillar icke detta i Eder not, men det är icke över den, som jag beklagar mig utan det är över Edra gärningar. Jag har inte sovit en enda timme i natt på grund av de svenska angelägenheterna. Man kunde låta mig få vila i ro, jag behöver det. Ännu mer! Är det verkligen tänkbart detta återlämnande av

de engelska fångarna, som så oförsiktigt kränkt konungens värdighet och våldfört sig på hans territorium? Är det icke så, herr de Cadore? (Ministern, darrande, underlät icke att jakande svara på denna liksom på flera andra liknande frågor.) En annan kränkning av territorialrätten: en fransk kapares bortförande i själva hamnen i Stralsund? Men man har inte lämnat tillbaka någonting till mig. Det är endast för sina vänner, som man har dessa små hövligheter. Nåväl! Så håll Er då till engelsmännen! Om man skall döma efter all den omak, som Ni gjort mig under detta år, så har Ni aldrig varit mera vänner med engelsmännen än vad Ni nu äro.» — »Åh nej, det är Ni som säger det. Det är Ni, som försäkrar mig, att Sverige hellre vill fortsätta sitt förbund med mig. Men gärningarna tala, det säger jag Eder.»

»Ja, det kan vara, att Sverige efter utgången av ett olyckligt krig, behövde förskoning. Nåväl, jag har fogat mig däri men blivit bedragen. Det är just Ni, Herr Baron, som lockat mig därtill. Ni har nu hunnit invänta den svåra årstiden. Ni har haft tid att skilja Edert intresse från Englands. Är det billigt, att, om ännu en förening gives tvärtemot helgden av ingångna fördrag, det skall bli jag som skall bli den lidande därpå? Ni har haft tillräcklig tid för att sätta Eder i försvarsstånd. Ni har för resten ännu hela vintern för Eder. Vad kan Ni då riskera?» — »Ja, exporthandeln, det är den gamla undanflykten, men var finnes då denna neutrala flagga? Det gives ingen neutralitet. England erkänner den icke och kan inte heller göra det.» — Salt, ja salt. Men man finner alltid medel till att skaffa sig det, som är nödvändigt. Hur gjorde Ni, då Ni 1801 var i öppet missförstånd med England» — »Lida! Tror Ni då inte, att jag lider? Att inte Frankrike, Bourdeaux, Holland och Tyskland lida? Men se där just varför det måste bli ett slut. Freden till sjöss måste ordnas till varje pris.» (Här blev kejsaren förskräckligt ond», inflikar Lagerbjelke.) »Ja, Sverige är ensam skuld till den kris, i vilken jag befinner mig. Sverige har gjort mig mera ont än alla fem koalitioner tillsammans. Då Sveriges förhållande till det övriga Europa nu äro ordnade, begagnar det sig därav för att driva Englands handel.»

»Ack tid, Herr Baron, alltid tid. Jag har redan förlorat alldeles för mycket tid, Ni behöver tid, säger Ni, för att utan allt för stora uppoffringar ingå i detta nya system. Jag behöver också tid, tillägger Ni, för att göra gott åt Sverige. Nåväl! Har jag då ingenting gjort? Hör på! Då Ni valde prinsen av Ponte Corvo, äventyrade jag då ingenting, då jag lät honom mottaga detta val? Var

jag inte nära att bli ovän med Ryssland? Har man inte där trott och tror man inte allt fortfarande, att Ni på Eder sida och sachsare och polacker på den andra, understödda av mig, skola väpna Eder för att återtaga Edra förlorade provinser? Äro ej sinnena för närvarande i stark jäsning i Polen? Vad har jag då gjort? Jag har låtit därvid bero oaktat alla utspridda rykten, som kunde skilja Ryssland från mitt system. Det är ej förrän nu, som jag allt mer och mer upplyst om Sveriges politik måste taga mitt parti. Jag vill säga Er, att jag skickat hr Czernicheff tillbaka till Ryssland. Jag har underrättat honom om den förklaring, som jag nu gör Eder och jag har använt alla medel för att förmå kejsar Alexander att göra samma föreställningar å sin sida. Väljen! Antingen att skjuta på engelsmännen, som nalkas Edra kuster, och konfiskera deras handelsvaror i Sverige eller krig med Frankrike! Jag kan inte göra Eder så mycket ont. Jag intager Pommern och det bekymrar Eder föga, men jag kan låta Ryssland och Danmark anfalla Er. Jag kan konfiskera Edra fartyg i kontinentens hamnar och jag skall även göra det, om Ni inte inom fjorton dagar befinner Eder i krig med England.»

»Ja, Ni har rätt, man bör vänta på kurirens avgång och återkomst och även några dagar till. Nåväl, herr de Cadore, jag befaller Er att genast avsända en kurir och jag får be Eder, Herr Baron, att också göra det. Om konungen icke inom fem dagar efter mottagande av baron Alquiens (den franske ministern i Stockholm) officiella framställning förklarar krig mot England, så skall min minister genast avresa och Sverige befinner sig då i krig med Frankrike och alla dess bundsförvanter.» — Ja, det är sant, jag har ännu inte ifrågasatt ett krigstillstånd, men jag är av alla möjliga anledningar tvungen därtill. För det första har Sverige bevisat, att det inte kan förbliva i ett tvetydigt förhållande till England utan att förorsaka stora olägenheter för den europeiska kontinenten. Och för det andra har sakerna tagit en utveckling, som fordrar en fullkomlig likhet i medel eller ett öppet tillstånd av fientlighet. Se, vad alla andra stater trott sig böra göra! Ryssland, mera mäktigt än alla de andra, har inte på några andra villkor erhållit fred med mig, än att det förklarar England krig. Österrike, en makt av första rang, har med uppriktighet tagit sitt parti. Jag har länge nog varit bedragen av Preussen liksom av Eder. Men Preussen har äntligen genom Hollands öde insett nödvändigheten och gjort sitt val, och det har utan förbehåll förklarar England krig. Danmark har sedan lång tid tillbaka befunnit sig i krigstillstånd med Eng-

land, men med vilken rättighet kan jag väl fordra av detta land det, som jag icke kan erhålla av Sverige?»

»Ack, jag säger mig ofta, vem vet, huru länge jag kan förbli i samförstånd med Ryssland? Vem kan förutse händelsernas utveckling? Och kan det inte en dag vara en angelägenhet av den allra största vikt för mig att ha en bundsförvant i Norden, stark genom sina egna tillgångar och genom sitt förbund med mig? Men tror man för närvarande i Sverige, att jag skulle som ett bevis på min vänskap för den nye kronprinsen eftergiva någon av mina orubbliga grundsatser? Än mera, den politiska kris, i vilken jag befinner mig, ger mig ökad anledning att inte avvika från dem. Sverige har likväl mycket att tacka kronprinsen för, ty utan detta val, vartill jag alldeles icke använt mitt inflytande, hade jag redan för tvenne månader sedan gjort det, som jag nu ser mig tvungen till. Jag ångrar nu detta dröjsmål, som till följd av årstiden varit så gynnsamt för Eder, jag ångrar det inte för att jag med missnöje skulle se att Ni erhållit några fördelar, men emedan Ni alltför mycket misshandlat mig. Redan för länge sedan ligger den not, som skulle avgå till Eder, färdig i hertigens av Cadore kansli (en jakande bugning av ministern), men jag ville avvakta kronprinsens ankomst, ty han känner mitt sätt att tänka. Jag har nu inte kunnat vänta längre. Jag har sagt Eder, att jag varit nära att bliva ovän med Ryssland. Hela Europa har fått den uppfattningen, att mitt system i detta avgörande ögonblick skulle komma att mildras. För övrigt har det även inkommit nya klagomål från alla håll på Sverige.» — »Ja, jag vet allt, vad Ni vill säga. Jag har läst, vad Ni har skrivit. Nåväl! Låt så vara, att det kan ligga mycken överdrift i detta klagomål, men tillräcklig sanning återstår. Jag önskar, att Ni hade en bättre sak att försvara.» — »Ack nej! Kronprinsens belägenhet skall inte bli så svår. Allt kommer härifrån. Han har inte obehaget av att behöva göra den första framställningen. Men har man i Sverige trott sig att utan något missnöje från min sida kunna tjäna Englands sak, endast därför att jag älskar och högaktar kronprinsen? Jag älskar och högaktar även konungen av Holland; han är min broder, och jag befinner mig likväl i missförstånd med honom. Jag har nödgats kväva känslan av blodsbandet för att uteslutande kunna tjäna det allmänna intresset. Om Sverige vore beläget vid mina gränser, skulle jag med sorg hava sett mig nödsakad att handla på samma sätt, som jag nyligen gjort med Schweiz. Jag har låtit mina trupper marschera; dess regering har konfiskerat alla engelska handelsvaror. Således

i korthet: må Sverige göra, vad det självt finner mest lämpligt. Jag vet, att jag ej är i stånd att tvinga det. Må det offentligen förena sig med England mot mig och mina bundsförvanter, om så är dess intresse, eller förbinda sig med mig mot England. Men obehutsamhetens tid är förbi. Då fem dagar hava förflutit (sedan baron Alquier överlämnat sin not och om tillfredsställande svar ej avlämnats) reser baron Alquier och jag giver Er Edra pass. Ni har sagt, vad Ni bort säga, men jag kan inte annat än skicka iväg Eder. Öppet krig eller säker vänskap — se där mitt sista ord, min yttersta förklaring. Farväl! Mätte jag få återse Eder under lyckligare förhållanden!»

Och därmed var audiensen slut. Kejsaren lämnade rummet utan att vidare vilja höra på vad Lagerbjelke hade att andraga. Hertigen av Cadore, vilken sökte trösta den bedrövade Lagerbjelke med att han dock hade lyckats mot slutet att i någon mån mildra kejsarens häftiga sinne, tillställde honom ett kurirpass och lovade, att den franske kuriren, som skulle överbringa kejsarens ultimatum till baron Alquier i Stockholm, icke skulle avsändas från Fontainebleau förrän frampå kvällen eller vid samma tidpunkt, som Lagerbjelkes kurir kunde avgå från Paris. Denne senare skulle därigenom få ett par fattiga timmars försprång. Men den franske utrikesministern höll inte detta löfte utan lät sin man avresa ögonblickligen. Meningen var naturligtvis, att denne skulle hinna till Stockholm före Lagerbjelkes kurir samt taga den svenska regeringen, som då ännu icke skulle ha fått några meddelande från sin minister i Paris, med överraskning och på det sättet lättare kunna taga hem spelet. Man synes för övrigt på fransk sida icke ha varit så alldeles övertygad om att detta eljest skulle hava låtit sig göra.

Lagerbjelke visade emellertid än en gång, vilken framstående och skicklig diplomat han var. Han skyndade tillbaka till Paris, nedskrev direkt sin här relaterade mästerliga depesch till regeringen samt därjämte ett utförligt handbrev till kronprinsen, i vilket han berättar vad som förekommit, samt giver en orienterande översikt över de ömsesidiga klagomål, som yppats mellan de bäggar regeringarna. Slutligen utbedjer han sig »såsom en ynnest», att kronprinsen ville tillse, att depeschen föredrages i statsrådet »i original och utan uteslutningar». »Jag vet», fortsätter han, »vad man gjort med mina depescher i successionsfrågan, och jag tror icke, att ministern har rättighet att genom uteslutande av sammanbindningstecken förändra hela innehållet i depesch».

På aftonen var det stor hovbal i Paris och Lagerbjelke, vilken

från mycket tidigt på morgonen arbetat hela dagen i ett sträck och vars hälsa dessutom ej var så stark, ansåg sig böra infinna sig på densamma, för att man ingenting skulle märka. Det uppgives, att han dansade hela natten, och att Napoleon, som synbarligen trodde, att det svenska sändebudet endast helt lätt behandlat morgonens viktiga och ytterst pinsamma audiens i sin depesch, var mycket nådig emot honom. Men Lagerbjelke hade överlistat både Napoleon och hans minister. Så fort hans bägge långa och utförliga skrivelser lågo färdiga, lät han överstelöjtnanten baron Ankarsvärd bege sig av med order att på allt möjligt sätt påskynda sin resa till Stockholm. Och trots att den franske kuriren avrest tidigare och hade nära en hel dags försprång, ankom Ankarsvärd till Stockholm ett helt dygn före denne. När därför baron Alquier den 13 november överlämnade sitt ultimatum till den svenska regeringen, var denna icke oförberedd på detsamma utan hade haft tid och tillfälle till ingående undersökningar och överläggningar beträffande läget och särskilt förhållandet till England. Den franska planen att taga den svenska regeringen med överraskning och därigenom att tvinga densamma till ovillkorlig och omedelbar underkastelse misslyckades. Visserligen försvunno icke svårigheterna därigenom, men tack vare Lagerbjelkes skicklighet kunde de i viss mån behärskas och begränsas. Man skulle kanske till och med kunna våga det påståendet, att hade Lagerbjelke icke på ett så glänsande sätt lyckats fylla sitt värv i Paris eller om beskickningen där föreståtts av en person, som saknat hans snille och arbetsduglighet, kunde de stora historiska händelser, som Napoleon antytt under audiensen och vilka kort därefter upprullade sig för en häpen värld, hava fått en helt annan vändning.

De dramatiska händelser, som i samband med avgivandet av Frankrikes ultimatum i Stockholm där utspelades, äro nog så intressanta, liksom också det egendomliga skenkriget mot England, men dessa falla utanför ramen av detta lilla referat.